

İSTİFADƏ ETDİYİN PLATFORMALARDA TƏHLÜKƏSİZ OL!

Instagram

- Hesabını gizli et.
- Tanımadığın şəxslərin göndərişlərini qəbul etmə.
- Şəxsi məlumatlarını paylaşma.

TikTok

- Hesabını gizli et.
- Şərhlərdə və mesajlarda diqqətli ol.
- Uyğunsuz məzmunları şikayət et.

WhatsApp

- Profil məlumatlarını yalnız tanıdığın insanlarla paylaş.
- Şübhəli linklərə daxil olma.

DÜŞÜN, QORU, BİLDİR!

Özünü və dostlarını qoru!

SITUASIYA NÜMUNƏSİ 1

Sosial şəbəkədə tanımadığın bir şəxs sənə yazır. Özünü sənənin yaşında qız və ya oğlan kimi təqdim edir. Bir neçə gündən sonra isə deyir: "Şəkillərini çox bəyəndim, mənə başqa şəkil göndərə bilərsən?"

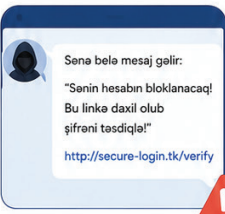
NİYƏ EHTİYATLI OLMAQ VACİBDİR?

- 1 İnternetdə anonim hesabların kime aid olduğunu bilmək həmişə mümkün olmur.
- 2 Şəxsi şəkillərindən düzgün istifadə olunmaya bilər.

NƏ EDƏRDİN?

- A Şəkil göndərərdim.
- B Yazışmağa davam edərdim, amma şəkil göndərməzdim.
- C Həmin şəxsi bloklayardım.

✓ DÜZGÜN DAVRANIŞ: C

SITUASIYA NÜMUNƏSİ 2

NƏ ÜÇÜN TƏHLÜKƏLİ OLA BİLƏR?

- 1 Bu, saxta və ya aldadıcı link ola bilər.
- 2 Şifrələr bu yolla oğurlana bilər.

NƏ EDƏRDİN?

- A Linkə daxil olub məlumatları yazardım.
- B Mesajla cavab verməzdim.
- C Linkə daxil olmaz, platformanın rəsmi sahifəsini yoxlayardım.

✓ DÜZGÜN DAVRANIŞ: C

www.family.gov.az

(+994 12) 498 00 92 (+994 12) 493 58 72 office@family.gov.az

Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Ü.Hacıbəyli 80, Hökumət Evi, IV Qapı

@aileqadinusaq

TƏHLÜKƏSİZ İNTERNET SƏNDƏN BAŞLAYIR

Uşaqlar üçün rəqəmsal təhlükələr və qorunma yolları

Diqqətli ol!
Təhlükəsiz internet, təhlükəsiz gələcək.

İNTERNETDƏ TƏHLÜKƏSİZ OLMAQ SƏNİN ƏLİNDƏDİR!

INTERNETDƏ ƏSAS TƏHLÜKƏLƏR

Uşaqlar üçün rəqəmsal təhlükələr və qorunma yolları

1 KİBERZORAKILIQ (BULLİNG)

İnternet və rəqəmsal vasitələrdən istifadə edərək bir şəxsi qəsdən incitmək, alçaltmaq, hədə-qorxu gəlmək və ya təzyiqli göstərməkdir.

Bu davranışlar daha sürətlə yayıla və daha çox insan tərəfindən görülməyə bilər.

2 ŞƏXSİ MƏLUMATLARIN OĞURLANMASI

Bir şəxsin icazəsi olmadan onun adını, şifrələrini, şəkillərini və digər şəxsi məlumatlarını ələ keçirmək və istifadə etməkdir.

Yanlış linklər, zərərli proqramlar, sosial şəbəkələr və açıq Wi-Fi şəbəkələri vasitəsilə məlumatlar oğurlana bilər.

3 ONLAYN TƏZYİQ VƏ ŞANTAJ

İnternet vasitəsilə kimisə qorxudaraq və ya təzyiqli göstərərək ondan şəkil, pul və ya şəxsi məlumat tələb etməkdir.

Uşaqlar bu cür hallarla daha tez qarşılaşa bilərlər.

4 UYĞUNSUZ MƏZMUN (18+)

Azyaşlılar üçün uyğun olmayan şəkil, video və ya məlumatlardır.

Bu cür məzmunlar uşaqların psixoloji və sosial inkişafına mənfi təsir göstərə bilər.

TƏHLÜKƏSİZ İNTERNET, TƏHLÜKƏSİZ GƏLƏCƏK!

Qorun, düşün, paylaşmadan əvvəl düşün!

INTERNETDƏ NİYƏ EHTİYATLI OLMAQ VACİBDİR?

1 ANONİMLİK

İnsanlar internetdə kimliklərini gizlədərək özlərini başqa şəxs kimi təqdim edə bilərlər.

2 TƏHLÜKƏLİ ÜNSİYYƏT

Tanımadığın insanlarla onlayn ünsiyyət riskli ola bilər. Onlayn təhqir, təzyiqli və qorxutma halları uşaqlara mənfi təsir edir.

3 UYĞUNSUZ MƏZMUN

İnternetdə mövcud olan bəzi məzmunlar uşaqların inkişafına mənfi təsir göstərə bilər.

4 TƏHLÜKƏLİ ŞƏXSLƏR

Bəzi şəxslər internet vasitəsilə uşaqlarla əlaqə quraraq onlara zərər verməyə çalışa bilərlər.

YADINDA SAXLA!

- Ehtiyatlı ol, düşün və yalnız etibar etdiyin insanlarla paylaş.
- Təhlükələrdən qorunmaq üçün məlumatlı olmaq vacibdir.

BELƏ HALLARLA QARŞILAŞDIQDA NƏ ETMƏLİSƏN?

1 VALİDEYNLƏR

İnternetdə narahatlıq və ya təhlükəli hallarla qarşılaşdıqda bunu mütləq valideynlərinlə paylaş. Valideynlər səni qorumaq və düzgün istiqamət göstərmək üçün yanındadırlar.

2 MÜƏLLİMLƏR

Əgər internetdə başqaları tərəfindən narahat edilsən, müəlliminə müraciət et. Müəllimlər sənə dəstək olacaq və doğru addım atmağa kömək edəcəklər.

3 PSIXOLOQ

Qorxu, stress və ya narahatlıq hiss etdikdə psixoloqdan dəstək almaq vacibdir. Psixoloq səni dinləyir və sənə kömək edir.

4 AİDİYYƏTİ QURUMLAR

Özünü təhlükədə hiss etdikdə etibar etdiyin böyüklərə və aidiyyəti qurumlara müraciət et. Səni qorumaq üçün hər zaman kömək edə biləcək insanlar var.

ÖZÜNÜ NECƏ QORUMALISAN?

1 ŞƏXSİ MƏLUMATLARINI PAYLAŞMA

Şəxsi məlumatların icazəsi olmadan istifadə olunmağa bilər.

2 TANIMADIĞIN İNSANLARLA EHTİYATLI OL

İnternetdə hər kəs göründüyü kimi olmaya bilər.

3 GÜCLÜ ŞİFRƏLƏRDƏN İSTİFADƏ ET

Hesablarını qorumaq üçün fərqli və çətin şifrələr seç.

4 ŞÜBHƏLİ LINKLƏRƏ DAXİL OLMA

Bu linklər vasitəsilə şəxsi məlumatların oğurlana bilər.

5 SƏNİ NARAHAT EDƏN VƏZİYYƏTİ GİZLƏTMƏ

Dərhal valideyninə, müəlliminə və ya etibar etdiyin böyüklərə bildir.

SOSIAL PLATFORMALARDAN TƏHLÜKƏLİ HALLAR VƏ DAVRANIŞ QAYDALARI

⚠️ DİQQƏTLİ OL!

Bunlar təhlükə əlamətləri ola bilər:

- Tanımadığın bir şəxs sənə yazır və şəxsi məlumat istəyir.
- Səni tələsdirir: "İndi et, yoxsa..."
- Səndən bunu gizli saxlamağın istəyir: "Heç kimə demə!"
- Səni qorxudur və ya hədədlər: "Şəkillərini paylaşaram."
- Sənə hədiyyə, pul və ya görüş təklif edir.

ƏGƏR BELƏ HALLARLA QARŞILAŞSAN:

DAYAN!

DÜŞÜN!

ETİBAR ETDİYİN BÖYÜKLƏRLƏ DANIŞ!

